

Vedení kroužku. Jak na to, pojdme společně krok za krokem. Část 18.

Červen – Měsíc myslivosti a ochrany přírody s KMM

5. červen – Světový den ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, Mezinárodní den ptačího zpěvu

27. červen – Světový den RYBÁŘSTVÍ

Měsíc myslivosti je poměrně mladá tradice v myslivosti, která vznikla koncem padesátých let minulého století. Červen je už více než půl století označován za měsíc myslivosti a ochrany přírody. A určitě právem. V tomto měsíci je v přírodě nejkrásněji, probíhá bouřlivý růst a vývoj, do kterého také patří rození většiny mláďat zvěře i ptáků. Právě v tomto období, ale i v ostatních měsících, bychom měli do přírody vstupovat jako do posvátného chrámu, měli bychom se chovat navýsost ohleduplně, nerušit zvěř, ptáky, samozřejmě neničit rostliny, stromy. Važme si přírody a budme rádi, že se ještě můžeme setkat s malebnými přírodními scenériemi a krásnými zákoutími oživenými tam žijící zvěří.

Chovatelé psů nemají nechávat volně pobíhat své čtyřnohé miláčky po honitbě a měli by je mít stále kočky. Bažantí slepice vyplašená z hnízda se už nevrátí a celá snůška je tak zničená. Malá srnčata či zajíčky jsou extrémně zranitelní nejen psy, ale často i lidmi. Nikdy se nedotýkejte zdánlivě opuštěného srnčete či mláděte zajíce, nenoste ho domů, nesnažte se ho „zachránit“. Téměř nikdy se nejedná o opuštěné mládě, ale zcela přirozenou situaci, kdy se matka nezdržuje celý den u mláděte, aby ho nevystavovala pozornosti predátora, a přichází k němu jen, aby ho nakojila. Smutnou skutečností je, že tzv. zachráněná mláďata přes veškerou snahu ve většině případů uhynou.

Problémem pro přírodu představují i neukáznění cyklisté, motorkáři či turisté, po kterých v lesích zůstává nepořádek. Nemálo potíží je i na silnicích a v jejich okolí. Neukáznění řidiči mají na svědomí značné škody a utrpení zvěře, která po srážce poraněná hyne v bolestech. Zvlášť se tak děje při večerním stmívání a v noci, kdy zvěř vychází na pastvu.

V době hnízdění a kladení mláďat může orgán státní správy myslivosti na žádost uživatele honitby nařídit i zákaz vstupu do honitby nebo jejich částí (dle §9, odst. 3 Zákona 449/2001 Sb.). Myslivecké spolky tohoto možného kroku zatím nevyužívají, přestože se v naší krajině přestupky množí.

Tradice „Června – měsíce myslivosti“ má ve svém pomyslném rodném listě uveden rok vyhlášení **1959**. Nejedná se tedy o tradici úplně mladou, a tak se můžeme alespoň částečně poohlédnout o těch více než 50 let nazpět a zcela jistě je co hodnotit.

Významným počinem bylo v roce **1973** rozhodnutí doplnit k názvu „Června – měsíce myslivosti“ dovětek ... „a ochrany přírody“. Myslivost je ve své široké škále činností především ochranou přírody, tedy péčí o přírodu a ochranou živočichů a širokého spektra rostlin, keřů a dřevin v přírodě se vyskytujících. Pojetí „Června Měsíce myslivosti“ však bylo především v šedesátých letech a v podstatě až do roku 1989 bohužel do značné míry zpolitizováno

V poslední době musí myslivost čelit poměrně častým a intenzivním atakům ze strany, ze které by se to dalo očekávat zřejmě nejméně, ze strany ochrany přírody, konkrétně za strany tzv. ekologických aktivistů. Naskytá se otázka, k čemu jsou tyto výpady dobré a komu prospívají,

když podle prioritního zaměření jde oběma skupinám, tedy ekologům i myslivcům o totéž, tedy o ochranu přírody. Za této situace nezbývá myslivcům než aby svojí činností a jednáním prokázali svoji pozitivní službu přírodě a rovněž zapracovali na svém odborném vědomí a svém chování na veřejnosti.

K tomu nám přispívá především práce s dětmi, s mládeží, ale i s veřejností. A daří se nám. Máme přes 300 kroužků, zúčastňujeme se všech aktivit v environmentálním vzdělávání. Byl založen nový klub starající se o vedoucí kroužků s metodickým a didaktickými materiály a je součástí vzdělávacích kurzů. Máme dobře našlápnuto, takže si navzájem budeme držet palce, a hlavně spolupracovat s časopisem Myslivost, s ostatními subjekty a kluby ČMMJ, abychom nejen červen oslavovali naším svátkem, ale celý rok by měl být svátkem myslivosti v různých podobách.

Co se děje v přírodě? Návrhy na aktivity v červnu

Zvyšují se teploty a prodlužují dny. Podle staré pranostiky se v červnu rozhoduje, jaké bude počasí začátkem léta. Prší-li 8. června, bude vlhkých i následujících šest týdnů: „**Medardova kápě, 40 dnů kape**“. Koncem června začínáme se senosečí. Dobře usušené seno je nejlépe uskladnit ve stodolách. Červen je také nejvhodnějším obdobím pro přípravu **letniny**. Letninu můžeme připravit nejen z maliníku, ostružiníku, výhonků keřů, ale také z topinambur, kopřiv, janovce, starčeku. V červnu bychom měli, po dohodě s majiteli pozemků, **přemístit krmelce** do míst, kde soustředění zvěře nepůsobí škody na lesních porostech. Myslivci chrání hnízda a mláďata před zemědělskými stroji, před škodlivými chemickými látkami a před rušiteli klidu, toulavými psy a kočkami. **Lesníci vysévají** semena jilmu v lesních školkách, pečují o sazenice, zajišťují protipožární ochranu v lese, staví oplocenky, vyznačují těžbu a kontrolují lapáky na lýkožrouta smrkového.

Při příležitosti výročí června – Měsíce myslivosti seznamují myslivci a lesníci veřejnost ve školách, na výstavách a při přednáškách s ochranou přírody, s činností myslivců a mysliveckými tradicemi.

Kvetou lípy a červenají se třešně. Začínají dozrávat i lesní plody, borůvky, maliny a jahody. Většina pěvců vyvádí první mláďata, vytírají se sumci a rojí se lesní mravenci. Nastává hlavní sezona vážek, motýlů a včel. Na chráněných místech se sluní plazi. Ve večerních hodinách vyrážejí na lov vlaštovky, později v noci netopýři.

Život v přírodě je ve znamení nových pokolení mnoha druhů zvěře, které můžeme při pochůzkách honitbou spatřit. Nejstarší jeleni evropští dokončují vývin paroží, v následujícím měsíci i mladší ročníky. Počátkem měsíce ještě pokračuje kladení kolouchů jelena evropského, stejně jako rození srnčat. V červnu vytloukají roční srnečci, právě ti nejnadějnější.

Laním jelena siky se v tomto měsíci narodí po jednom kolouchu. Zato jedno až tři daňčata přivádí na svět daněla daňka skvrnitého. Daňkům v tomto období intenzivně roste paroží. V červnu se rodí bažantí kuřata a na svět přicházejí také vzácná kuřata tetřeva hlušce, hřivnáči se chystají na druhé hnízdění.

Začínají přepeřovat kačeři kachny divoké. Mění svatební šat, který nosili od října do května, vyměňují všechna pera i na letkách a na několik týdnů ztrácejí schopnost létat. V tomto období se jim říká pelicháči. Hnízdí polák velký stejně jako jeho příbuzný druh polák chocholačka. Navrhněte a namalujte plakát s námětem červen měsíc myslivosti. Navštivte líheň a odchovny bažantů a koroptví, poznamenejte si, čím se krmí i malí bažantíci.

Pomozte myslivcům vyhledávat hnízda a mláďata v pícninách. Poznamenejte si, jak je můžeme zachránit a jak nám v tom pomůže lovecký pes a nově i drony.

Přečtěte si v knize Myslivot (J. Hromas a kol.), Encyklopedie myslivosti (J. Červený a kol.), Myslivot (M. Vach a kol.) nebo Myslivot (J. Vosátka a kol.) o bažantovi obecném.

Uvařte v kotlíku **zálesácký čaj** z listů maliníku, ostružiníku, jahodníku a výhonků smrku nebo jedle. Pozor na oheň, rozdělávej ho jen na bezpečném místě a za přítomnosti myslivce.

Prohlédněte si plán péče o zvěř a evidenci zásob krmiv u vašeho mysliveckého hospodáře a poznamenejte si krmné dávky u různé zvěře pro kus a den.

Červen je vhodnou dobou pro **tvorbu herbáře**, který vám pomůže naučit se poznávat velké množství druhů stromů. V lese se můžete poohlédnout po doupných stromech. To jsou staré duté stromy, ve kterých nalézá úkryt a obydlí mnoho druhů živočichů. Dříve se kácely, ale dnes je lesníci v lese ponechávají. Můžete pozorovat **rojení mravenců** – okřídlení jedinci mravence lesního se objevují u vchodů mravenišť a zahajují společný svatební let. V lesích se starými dubovými porosty můžeme v červnu narazit na největšího tuzemského brouka, **roháče obecného**. V brzkých večerních hodinách můžeme pozorovat jak samečci roháčů svými kusadly, která připomínají paroží, bojují o přízeň samičky. Červen je dobou housenek na kopřivách. Začátek léta je nejlepší dobou ke **sběru léčivých bylin**, protože jsou na počátku květu. Např. heřmánek pravý, na okrajích cest a silnic.

Kuna skalní pronikla do obydlených oblastí, ubytovává se pod střechami, v kůlnách. Kuní říje na půdě v červnu začíná. Dochází k hlasitému nočnímu dění, řádí divoce jako by se do domu vloupali zloději. Červen je měsícem srnčat, která poléhávají dobře ukrytá ve vysoké trávě luk nebo v obilí. Zůstávají klidně ležet a musí se spolehnout na bíle tečkovanou srst jako ochranu před nepřáteli, jsou ještě malá a nemají sílu následovat srnu, proto na mláďata nesahejte, máma srna je určitě poblíž.

Jsme přesvědčeni, že ohleduplnost bude odměněna nezapomenutelnými zážitky. Ukázněným a rozumným návštěvníkům přírody chceme touto cestou poděkovat a všem přátelům přírody přejeme mnoho krásných zážitků v našich krásných lesích a loukách.

J. J. Vaníčkovi, Rada KMM, foto. J. Vaníčková